

AÐALÞING

Námskrá og starfsáætlun skólaárið 2015 – 2016

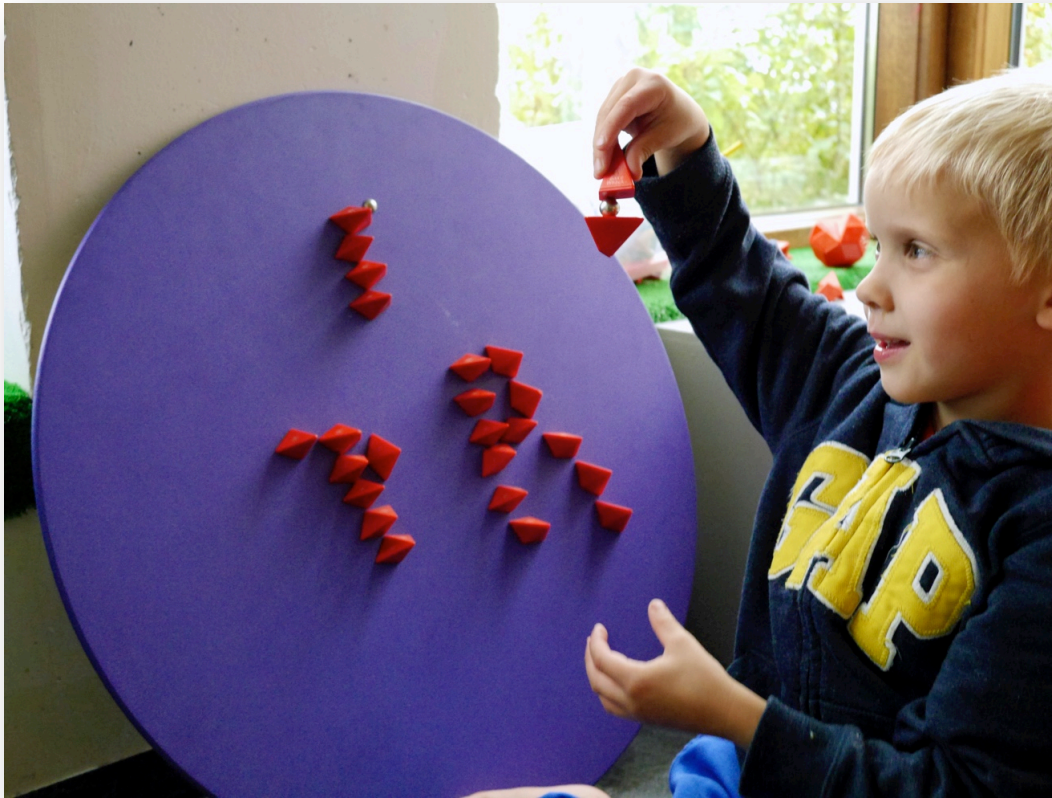

Efnisyfirlit

Inngangur.....	3
Gildi starfsins í Aðalþingi fyrir börn.....	9
Gildi starfsins í Aðalþingi fyrir starfsfólk	12
Gildi starfsins í Aðalþingi fyrir foreldra	14
Gildi starfsins á Aðalþingi fyrir samfélagið.....	16
Heimildir og ítarefni	18
Fylgiskjal nr. 1 Skóladagatal Aðalþings 2015-2015	26

Inngangur

Starfsáætlun leikskólans Aðalþings er ætlað að spegla þau gildi og viðmið sem starfið byggist á. Áætlunin á bæði að spegla þá hugmyndafræði sem liggur að baki starfinu í Aðalþingi og Aðalnámskrá leikskóla. Í henni á framtíðarsýn skólans að koma skýrt fram. Aðalþing er skipulagsheild sem byggir starf sitt á þekkingu, vexti hennar, viðhaldi og þróun.

Við stofnun Aðalþings var unnin námskrá fyrir skólastarf sem lögð var fram þegar skólinn var boðinn út til reksturs árið 2008 og á þeim grunni byggir leikskólastarf Aðalþings ennþá. Hinsvegar má segja að námskráin 2009-2010 hafi verið efnismeiri og endurskipulögð enda var þá komin meiri reynsla á skólastarfið.

Námskrá þessi sem gildir fyrir skólaárið 2015 – 2016 byggir á fyrri grunni námskrár sem foreldraráð og foreldrar tóku þátt í að vinna. En þá funduðu stjórnendur Aðalþings með foreldraráði um námskrána og haldin voru foreldraþing þar sem farið var í efni Aðalnámskrár leikskóla lið fyrir lið og útfærslu hennar í Aðalþingi og síðast en ekki síst ræddu foreldrar í minni hópum um efnið og lögðu fram tillögur um betrubætur. Kennarar Aðalþings unnu síðan með niðurstöður foreldraþinganna.

Einnig var send út spurningakönnun þar sem foreldrum Aðalþings gafst kostur á að kjósa milli tveggja tillagna á skóladagatali leikskólans fyrir skólaárið 2012 – 2013. Mjög góð þátttaka var í könnuninni, ríflega 80% fjölskyldna svöruðu og 97% þeirra kusu að hafa skipulagsdaga þrjá fyrstu virku dagana í janúar 2013 þegar grunnskólar eru einnig að mestu lokaðir. Á vorönn 2013 var gerð þjónustukönnun meðal foreldra í Aðalþingi þar sem meðal annars var spurt hvernig þátttakendum líkaði hið nýja

fyrirkomulag. Mjög góð þátttaka var í könnuninni og svöruðu nær allir að þeim líkaði vel eða mjög vel við fyrirkomulagið. Síðastliðið vor var þjónustukönnun endurtekin að hluta og voru foreldrar aftur spurðir um viðhorf þeirra á fyrirkomulagi skipulagsdaganna. Mjög góð þátttaka var í könnuninni og 95% líkar vel eða mjög vel við fyrirkomulagið, langflestum mjög vel.

Til margra ára hafa tillögur að skóladagatali Aðalþings byggst á fyrgreindri samvinnu við foreldra skólans, en á fundi leikskólanefndar Kópavogs þann 28.5.2015 hafnaði nefndin því samstarfi: “Leikskólanefnd hafnar beiðni leikskólans um breytingu á skipulagsdögum, sbr. fyrri samþykktir nefndar um samræmda skipulagsdaga í sveitarfélaginu.” (Leikskólanefnd Kópavogs. 2015). Skipulagsdagar í Aðalþingi fyrir veturinn 2015-2016 verða því; 20. nóvember, 4. janúar, 8. mars, 20. og 22. apríl, þrátt fyrir að flestir þeirra daga henti foreldrum og skipulagi skólastarfsins illa. Sjá skóladagatal Aðalþings 2015 – 2016 í fylgiskjali nr. 1.

Í leikskólastarfi er ljóst að ein stærð eða ein lausn er hvorki möguleg né æskileg fyrir alla. Ætlast er til að allir njóti sömu virðingar og í grundvallargildum starfsins sé gert ráð fyrir öllum.

Þau gildi sem öðru fremur er lögð áhersla á í Aðalþingi eru mannhelgi, virðing, hlustun, framsækni, umönnun og áskorun. Til þess að gildin séu ljós í skólastarfinu eru sett fram stefnumið sem eiga að endurspegla gildin og leiðir að þeim.

Í samræmi við hugmyndafræði Malaguzzi frá Reggio Emilia sem skólinn styðst við, eru þing/deildir aldursskiptar, þannig að námsumhverfi henti hverjum árgangi sem best. Aðalþing vinnur sem eitt þekkingarsamfélag, hópurinn vinnur saman að sameiginlegum markmiðum sem ein heild.

Fjallað verður um gildin í tengslum við helstu hagsmunahópa leikskólans; börn, starfsfólk, foreldra og samfélag. Í viðauka er svo að finna gögn um áætluð smærri verkefni sem stefnt er að skólaárið 2015 – 2016.

Hugmyndafræðilegar stoðir

Sérhver skóli er samtímis einstakur og hluti af stærri heild, hann mótast af þeim einstaklingum sem að skólanum koma og menningu samfélagsins. Þar af leiðir er engin ein uppskrift til um gott skólastarf. Þær eru margar og fjölbreyttar og hér verður fjallað um helstu leiðir í skólastarfi Aðalþings.

Hugmyndafræðilegar stoðir starfsins í Aðalþingi koma víða að. Sérstaklega er horft til heimspeki leikskólastarfsins í **Reggio Emilia** og hugmyndafræðilegs bakhjarls hennar, Loris Malaguzzis. En jafnframt er lögð áhersla á kenningar John **Dewey** um leikskólastarf og þátt skóla í að móta lýðræði og lýðræðisvitund. Til Lev **Vygotsky** eru sóttar kenningar um félagslegt nám barna og hlutverk leiksins. Einnig má finna samhljóm með hugmyndum Gunnillu **Dahlberg** og Peter **Moss**, um leikskólann sem vettvang lýðræðislegra breytinga. Carlina **Rinaldi** hefur lagt áherslu á mikilvægi þess að í leikskólum sé hlustun í víðasta samhengi, viðfangsefni starfsins. Glenda **MacNaughton** hefur lagt sitt af mörkum til að skoða leikskólann sem vettvang kynjaðs starfs og mikilvægi þess að starfsfólk skoði tengsl valda og málnotkunar. Naima **Browne** hefur fjallað um starfsaðferðir um kynjað sjónarhorn í leikskólastarfi. Matthew **Lipman** hefur öðrum fremur lagt grundvöll að aðferðum til að ástunda heimspeki og Albert **Bandura** um mikilvægi þess að efla trú einstaklinga á eigin getu. Hér hafa fáir verið nefndir til sögunnar en rétt er að benda á að leikskólastarf og hugmyndafræði er ekki meitluð í stein. Í Aðalþingi er markmiðið að leikskólastarfið þróist í samræmi við nýjar kenningar og rannsóknir. Lögð er áhersla á fljótandi námskrá en með því er annarsvegar átt við að hún er í stöðugu mati og endurskoðun, og hinsvegar að bæði er tekið tillit til áhuga barnanna og þeirra atriða sem ætlunin er að setja í forgang hverju sinni. Með því er átt við jafnólíka hluti og útikennslu, rannsóknarhópa barna, heimspeki og læsi, til dagála og þess að

þróa fundarform. Lykilhugtök sem unnið er með á markvissan og skapandi hátt í leikskólanum eru nám leikskólabarna, ígrundun, lýðræði/valdefling, náttúra og upplýsingatækni.

Rannsóknarleikskóli

Leikskólanum Aðalþingi er áfram ætlað að vera rannsóknarleikskóli í fararbroddi í leikskólastarfi:

- Uppeldisfræðilegar skráningar eru grunnur að rannsóknarstarfi starfsfólks. Markmiðið er að á hverju þingi verði einn aðalnámsmaður sem leiðir skráningarvinnu. Rannsóknarhópar barna og starfsfólks verði efldir og að í leikskólanum verði uppeldisfræðilegar skráningar þróaðar og styrktar.
- Í upphafi skólaársins verði fyrirlestrar um skráningarvinnu fyrir starfsfólk skólans.
- Starfsfólk leikskólans sé virkt í þátttöku á ráðstefnum og málfundum um leikskólamál. Að starfsfólk sækist eftir að flytja erindi og fái stuðning til þess að vinna þau. Starfsfólk fái tækifæri til að flytja fyrirlestra og/eða námskeið innan sem utan Aðalþings.
- Leikskólinn sendi inn veggspjöld á ráðstefnur þar sem það á við.
- Unnið er að námsvef um valdeflingu barna, sjálfbærni, raungreinar, útinám, læsi, matarmenningu og matstofu Aðalþings.

Nýbreytni

Stefnt skal að því að á hverju ári sé sótt um styrki til nýbreytni og þróunarstarfa. Að jafnframt séu verkefni unnin að einhverju leyti hvort sem til þeirra fæst styrkur eður ei. Gefinn sé tími til að móta og setja fram hugmynd að nýbreytni og þróunarverkefni þegar búið að vinna ákveðnar undirstöður. Þótt verkefni fái ekki styrk er ekki litið svo á að þeirri vinnu sé kastað á glæ heldur ber að vinna áfram að framgangi hugmyndarinnar í leikskólanum þótt það geti verið með öðru sniði. Á skólaárinu verður unnið að eftirfarandi þróunarstarfi í Aðalþingi:

- Hafist verði handa á undirbúningi á þróunarverkefni um eiturefnalausn leikskóla.
- Sett verði af stað þróunarverkefni um deildir yngri barnanna; unnið að fjölbreytni í námsumhverfi o.fl.
- Áframhaldandi þróun á verkefninu um **matstofur leikskólans** sem fjallar um valdeflingu barnanna og margbreytileika. Það er að stuðla að aukinni **valdeflingu** barna með hönnun og skipulagningu matstofu þar sem barnið fær aukið val um hvað það borðar, hve mikið það vill borða, hvar það situr o.s.frv.
- Að þróa dagála (kladda) leikskólans í rafrænt miðlægt form.
- Áframhaldandi notkun og þróun morgunskýrslna leikskólans, sem eru skipulagsskýrslur um starfsmannahald dagsins.
- Að þróa fræðslu og endurmenntunarleiðir leikskólans. Svo sem svokallaða „pedfundi“ skólans, þar sem fjallað er um skráningar og skólastarfið almennt.
- Að þróa áfram hvernig við veitum upplýsingar og kynnum skólastarfið fyrir foreldrum og öðrum vinum á Facebooksíðu skólans.
- Þróa áfram Helgarpósta; sem eru vikuleg rafræn rit með myndasafni frá hverri deild/þingi til foreldra, með upplýsingum um skólastarf liðinnar viku.

IOS kerfi er ætlað að halda utan um tónlistarsafn, myndasafn og önnur gagnasöfn og upplýsingagrunna, auk þess sem áætlunin gerir ráð fyrir að kerfið verði nýtt til samskipta og upplýsingamiðlunar. Kerfið gegnir lykilhlutverki við uppeldisfræðilegar skráningar. iOS 5 er stýrikerfi fyrir tæki á borð við iPad, iPodTouch og iPhone. Aðalþing var brautryðjandi í notkun á spjaldtölvutækni í leikskólum, en spjaldtölvur og fleiri snjalltæki hafa verið á öllum deildum í nokkur ár.

Menningarlegur margbreytileiki

Í Aðalþingi fögnum við menningarlegum margbreytileika. Við teljum sjálfsögd mannréttindi að njóta viðurkenningar og að virðing sé borin fyrir bakgrunni hvers og eins. Í Aðalþingi er leitast við að skipulag húsnæðis sem og efniviður leikskólastarfsins endurspegli margbreytileika sem og myndir og skráningar sem hanga uppi í leikskólanum og annað efni sem frá leikskólanum fer.

Það er óhugsandi að unnt sé að stuðla að mannréttindum án þess að jafnframt sé leitað eftir sjálfbærni og jafnvægi í þróun samfélagsins. Sjálfbærni er einnig háð því að hugað sé að jafnrétti þjóðfélagshópa. Lýðræði og mannréttindi og heilbrigði og velferð felast þannig í sjálfbærni en eru jafnframt sjálfstæðir grunnþættir menntunar.

Kynjafræðilegt sjónarhorn

Mikilvægi hins kynjafræðilega sjónarhorns í leikskólastarfi ætti flestum að vera ljóst. Jafnrétti í margar áttir er ein meginundirstaða skólastarfs. Í Aðalþingi er ætlast til að starfið sé skoðað með kynjafræðilegum gleraugum, að efni sem leikskólinn sendir frá sér sé yfirfarið með tilliti þess hvernig kynin birtast þar og skráningar og viðfangsefni þeirra greind frá kynjuðu sjónarhorni. Hið kynjaða sjónarhorn er hluti af menningu skólans og daglegum venjum.

Sjálfbærni

Í *Aðalnámskrá leikskóla* (2011) er sjálfbærni einn af grunnþáttum leikskólastarfs. Sjálfbærni felur í sér fjölmarga þætti svo sem að vinna með gildi sem tengjast lýðræði og því að efla virðingu og tilfinningu fyrir náttúru og umhverfi. Hún tengist ótalmörgum menningarlegum, félagslegum og efna-hagslegum þáttum.

Í Aðalþingi er horft til víðrar skilgreiningar á sjálfbærni og í samræmi við það unnið með hana þvert á allt starf leikskólans. Menntun til sjálfbærni í Aðalþingi miðar einnig að því að börnin taki þátt í að móta og hafa áhrif á leikskólasamfélagið.

Hugmyndir um sjálfbærni í verki má meðal annars finna í innkaupastefnu leikskólans, vali á efniviði til sköpunar og leiks með börnum, umverfismenntunar, matarmenningu og endurvinnslu. Jafnframt má sjá greinileg merki sjálfbærni í hugmyndafræði skólastarfsins.

Upplýsingatækni

Í *Aðalnámskrá leikskóla* (2011), er bent á að tölvur og stafræn samskiptatæki séu víða orðin ómissandi og sjálfsögð verkfæri í skólastarfi. Upplýsingatækni og notkun tölva styðja við sjálfbærni og gefa möguleika til að þróa starfið á fjölbreytta veginum. Aðalþing hefur frá upphafi lagt áherslu á að búa skólann vel af tölvum og öðrum stafrænum nýsigögnum. Má í raun segja að þessi áhersla sé ein undirstaða þess að skólinn geti náð fram markmiðum sínum og sýn. Í skólanum er þráðlaus nettenging sem kennarar við skólann settu upp og hefur nú um nokkurt skeið náð til allra rýma skólans. Greiður aðgangur að tölvum og stafrænum myndavélum fyrir utan viðeigandi hugbúnað er undirstaða uppeldisfræðilegra skráninga í starfinu. Í Aðalþingi er stefnt að því að:

- Vinna áfram að nýbreytni í tölvutækni í leikskólanum.
- Vinna áfram í því að koma hluta af fræðslu- og kynningarefni skólans í myndbönd og upptökur sem meðal annars eru aðgengilegar foreldrum á netinu.
- Haldið verði áfram með að veita starfsfólki tilsögn í notkun tækni til skráningavinnu. Nýta skráningar áfram með börnum og þeim gefinn kostur á að skoða og túlka þær og koma með athugasemdir.
- Áframhaldandi þróun heimasíðu leikskólans og hún þróuð sem gagnvirk samskiptatæki, t.d. kannanir meðal foreldra í gegnum heimasíðuna.
- Halda áfram með þróun á síðu á vefsvæði Facebook sem ætlað er fjölskyldum barnanna og öðrum vinum Aðalþings.

- Enn öflugri notkun upplýsingatæknistarfs verði með öllum árgöngum leikskólans.
- Áframhaldandi þróun á sjónvarpsmiðlun til foreldra í anddyri leikskólans.

Mat á starfi Aðalþings

Mat í leikskólanum þarf að uppfylla þau skilyrði, að vera kerfisbundið, altækt, opinbert, áreiðanlegt, greinandi og lýsandi og það verður að stuðla að samstarfi og umbótum. Mat verður líka að falla að þeirri starfsemi sem fyrir er og flokkast undir fasta þætti í starfi til að það festist í sessi og nýtist.

Í Aðalþingi eru gerðar uppeldisfræðilegar skráningar í formi ritaðs máls, ljósmynda og myndbanda og ennfremur eru fundargerðir af fundum grundvöllur umbótamiðaðs mats. Á hinum ýmsu fundum þinga eru tekin fyrir mismunandi atriði í starfinu og rætt um það sem vel er gert, um það sem óskað er eftir að þróa og það sem betur mætti fara. Í kjölfar funda má búast við breytingum. Uppeldisfræðilegar skráningar eru hafsjór upplýsinga sem hægt er að nota á mismunandi hátt, einn þeirra er að skoða þær með matsspurningar í huga. Matið er því símat sem er bæði umbótamiðað og samstarfsmiðað. Kannanir meðal foreldra í tölvutæki formi og á foreldrafundum.

- Eftirfarandi fundir eru liður í matsferli skólans:
 - o Pedfundir; hver starfsmaður getur sótt einn fund í viku – þar ræða kennarar og starfsfólk saman og meta leikskólastarfið útfrá skráningum.
 - o Stjórnendafundir eru einu sinni í viku, – þar eru ákvarðanir teknar og endurskoðaðar af stjórnendum skólans, það er; þingforsetum, leikskólastjóra, viðbótarkennslustjóra, pedagogistu, yfirmatreiðslumanni o.s.frv.
 - o Þingforsetafundir; einu sinni í viku, - þá funda þingforsetar með leikskólastjóra.
 - o Fundir leikskólastjóra, rekstraraðila og foreldraráðs Aðalþings.
 - o Fundir leikskólastjóra og rekstraraðila.
 - o Fundir viðbótarkennsluteymis.
 - o Sameiginlegir fundir allra kennara og starfsfólks Aðalþings, um það bil einu sinni í mánuði.
 - o Kannanir meðal foreldra í tölvutæki formi og á foreldrafundum.

Stjórnunarteymi Aðalþings

Stjórnunarteymi Aðalþings samanstendur af; leikskólastjóra, pedagogistu, matreiðslumanni, viðbótarkennslustjóra og þingforsetum leikskólans. Teymið situr alla stjórnendafundi sem haldnir eru vikulega.

Stjórnunarteymi skal vinna að því að:

- Halda utan um þróun skólastarfsins og vera leiðandi á sínu sviði.
- Þróa leikskólastarfið í kringum nýja *Aðalnámskrá leikskóla*.
- Leiða umræðu og mat á skólastarfinu.
- Vinna í anda skipurits fyrir Aðalþing.
- Starfa í anda starfslýsinga FL svo og starfslýsinga Aðalþings.
- Gera handbók fyrir nýliða í Aðalþingi.

Gildi starfsins í Aðalþingi fyrir börn

Án barna er enginn leikskóli. Starfið í leikskólanum á fyrst og síðast að snúast um börnin sem þar eru. Líðan þeirra og þroska. Að þar sé kærleikur, áskoranir, umhyggja, virðing og hlustun. Að hvert barn upplifi allt þetta og miklu meira til á hverjum einasta degi, er helsta markmið starfsins í Aðalþingi. Að nám barnanna og námsumhverfi styðji við andlegan og líkamlegan þroska þeirra á fjölbreyttan hátt daglega. Til að það sé unnt eru nokkur atriði sem vert er að benda á.

Skapandi námsumhverfi

Rými leikskólans er fyrst og fremst vinnu- og námssvæði, þar sem ung börn hafa aðstöðu til að rannsaka og gera tilraunir og uppgötvunar og þar sem verk barnanna fá að standa og þróast áfram eftir því sem áhugi þeirra og virkni býður. Námsumhverfi leikskólans tekur mið af því að börnin séu virk og læri í gegnum leikinn í víxlverkan umhverfis og sjálfs. Umhverfið er síbreytilegt og býður upp á fjölbreytta valkosti.

Í Aðalþingi er unnið að skapandi skólastarfi (sjá skilgreiningu á bls. 7 í Sköpun - fylgiriti Aðalnámskrár. Ritröð um grunnþætti menntunnar.). Í leikskólanum er markvisst unnið með fjölbreyttan og opinn efnivið þar sem hvert barn fær ótal möguleika til að gera tilraunir og leika með alvöru hluti í stað eftirlíkinga. Ýmsir þættir gera barninu kleift að skynja ytra umhverfi leikskólans, svo sem veður og árstíðabreytingar. Nám í leikskóla fer því ekki síður fram úti en inni.

Lögð er áhersla á að stunda leikskólanámið jafnt utan sem innan dýra. Efniviður leikskólans er margbreytilegur eins og fyrr segir og leitast er við að sækja efnivið í náttúruna eins mikið og mögulegt er.

Matur og matarmenning

Ein undirstaða leikskólastarfsins er sú næring sem börnin fá. Í Aðalþingi er lögð áhersla á að maturinn sé unninn frá grunni. Með því er átt við að aðkeyptir og tilbúnir réttir eru ekki bornir á borð og brauð t.d. bökud á staðnum. Mikil áhersla er lögð á að maturinn sé næringarlega vel samsettur. Börnunum er boðið upp á hafragraut og lýsi í morgunmat án þess að foreldrar greiði sérstaklega fyrir.

Viðbótarkennsla

Öll börn eiga rétt til menntunar og náms við hæfi. Með námi við hæfi er átt við að leikskólinn leggur sig fram um að veita öllum börnum sem mesta og besta hlutdeild í því starfi sem þar fer fram, bæði á forsendum barnsins og leikskólans. Það sem venjulega gengur undir nafninu sérkennsla fær heitið viðbótarkennsla í Aðalþingi en það er gert til að draga fram þá hugmyndafræði sem liggur þar að baki, draga úr aðgreiningu og undirstrika hugmyndir heildtækrar skólustefnu.

Um viðbótarkennsluna sér teymi sem er skilgreint í skipuriti Aðalþings.

Rannsóknarhópar

Hvert þing í leikskólanum skal útbúið þannig að þar séu námsstöðvar. Námsstöðvarnar eiga að taka mið af áhuga og þroska barnanna. Dæmi um námsstöðvar; leirstöðvar, byggingarstöðvar, tónlistarstöðvar og svo framvegis.

Kórinn

Börn leikskólans fari að meðaltali einu sinni í viku í vettvangsferð eða í íþróttahúsið Kórinn þar sem skipulögð hreyfing fer fram.

Færsla á milli þinga

Stefnt er að því að á hverju þingi sé aðeins einn árgangur samtímis, börnin flytjast að öllu jöfnu á milli þinga að hausti. Barnahópur sem flyst fer allur í einu ásamt hluta af kennurum. Að öllu jöfnu flyst kennari með börnum á milli þinga. Með því er tryggð ákveðin samfella í námi og starfi barna á nýju þingi. Þingforseti flyst ekki, með því að hann er áfram á viðkomandi þingi er tryggt að þróun og þekking festist í sessi.

Sjálfræði barnanna

Í Aðalþingi er lögð áhersla á að námsumhverfi skólans stuðli að sjálfræði barnanna. Hentug verkfæri þurfa að vera til staðar og aðgengileg jafnt börnum sem fullorðnum t.d. hnífapör og könnur. Áhersla er á að leikefni sem hentar hverjum árgangi sé aðgengilegt börnunum óháð aldri. Stuðlað er að því að börnin taki þátt í ákvörðunum allt eftir því sem aldur þeirra og aðstæður leyfa.

Leiðarljós í starfi með börnum

Hverjum leikskóla er mikilvægt að hafa leiðarstef í starfi með börnum. Í Aðalþingi er áhersla lögð á að:

- Hvetja börnin.
- Mikilvægara sé að kenna börnum að spyrja spurninga en að fræða þau með svörum.
- Hjálpa barninu að finna hvað vekur áhuga hjá því, hvað því finnst skemmtilegt, þetta á að vera á forsendum barnsins ekki neinna annarra.
- Kenna barninu að takast á við hið óþekkta.
- Kenna barninu að taka ábyrgð á sjálfu sér.
- Kenna barninu að mikilvægasta umbunin er oft sú sem er í einu og öllu - í verkinu sjálfu.
- Kenna barninu að setja sig í spor annarra.

Gildi starfsins í Aðalþingi fyrir starfsfólk

Gæði starfsins í leikskólanum byggist á faglegum styrkleika kennara og gæðum þeirra samskipta sem þar eiga sér stað. Í nýjum leikskólum er sérstaklega mikilvægt að byggja upp sterkan og samhentan hóp starfsfólks sem þorir, getur og vill. Ýmsar leiðir eru færar í þeim efnum. Í Aðalþingi hefur verið ákveðið að leggja áherslu á nokkrar leiðir skólaárið 2015 – 2016.

Mikilvægi menntunar

Rannsóknir sem gerðar hafa verið á starfi kennara sýna að það sem greinir kennara, sem eru starfi sínu vaxnir, frá hinum, er þekking, skilvirkni og innsæi. Það er mikilvægt hverjum kennara að vera meðvitaður um hvað liggur að baki þeim aðferðum sem hann notar, það gerir hann m.a. með því að skoða sig í starfi. Starfsfólk Aðalþings mun vinna markvisst með uppeldisfræðilegar skráningar til að rýna sig í starfi, fagfundir kennara eru haldnir vikulega undir handleiðslu pedagogistu.

Uppeldisfræðilegar skráningar

Leikskólakennari þarf að vinna með sjálfan sig og viðhorf sín til að geta stutt við bakið á börnum. Með skráningu á umræðum og vinnu barnanna og með því að hlusta á kenningar þeirra og tilgátur, lærist kennaranum að skilja heim þeirra, börn búa yfir ólíkri reynslu og viðhorfum, því þarf að hlusta á hvert og eitt þeirra. Tilgátur þeirra ber að prófa og leyfa þeim að gera tilraunir og uppgötvanir. Auk þess sem skráningar á því hvað kennarinn gerir og hvernig samskiptin í hópnum eru og hvernig þau þróast, auðvelda kennaranum að setja sér markmið með starfinu og byggja starfið og námið út frá áhuga barnahópsins. Jafnframt er hann að setja orð á hina svokölluðu þöglu þekkingu, gera hið ósýnilega sýnilegt.

Styðjandi

Með því að rannsaka með barninu gefur kennarinn því tækifæri til að finna lausnirnar, barnið uppgötvar sjálft og finnur sínar leiðir og lausnir. Kennari sem vinnur þannig, sér að barn sem rannsakar og framkvæmir, er hugmyndaríkt og getumikið barn, hann sér styrk barnsins í stað veikleika þess.

Mannauður

Í starfi allra stofnana er mikilvægt að gera sér grein fyrir hver mannauður þeirra er. Í Aðalþingi er kappkostað að nýta þann mannauð sem þar er að finna. Að finna styrkleika starfsfólks og vinna með þá. Styrkleikar geta verið afar fjölbreyttir og bæði huglægir og verklegir. Má nefna góða samskiptahæfni, þekkingu á tungumálum, það að vera handlaginn, hugmyndaríkur, tónhneigður og svo framvegis.

Starfsmannaráðgjöf

Formleg starfsþróunarsamtöl eru haldin árlega, reynst hefur vel að fá aðstöðu í Kríunesi til þess.

Pedfundir

Frá stofnun leikskólans var ætlunin að móta litla handleiðsluhópa sem tækju fyrir tiltekin málefni. Veturinn 2010—2011 voru haldnir hádegisfundir þar sem starfsfólk fundaði vikulega um faglegt skólastarf Aðalþings. Veturinn 2011—2012 færðust hádegisfundir yfir á annan tíma dags og voru því

endurskýrðir í Fagfundir en reynslan er að dagsdaglega eru þeir kallaðir Pedfundir. Skólaárið 2015—2016 er stefnt á að fimm pedfundir verði í viku í Aðalþingi.

Fundir og skipulagsdagar

Hvert þing heldur þingfund aðra hverja viku, einn frá hverju þingi sem ekki er með fundinn sér um börnin á því þingi þar sem fundað er.

Umfjöllun um skipulagsdaga er að finna á blaðsíðu 4.

Gildi starfsins í Aðalþingi fyrir foreldra

Mikil áhersla er lögð á gott samstarf við foreldra og forráðamenn barnanna í Aðalþingi, enda teljum við að þessi samvinna sé ein af undirstöðunum að góðu leikskólastarfi. Persónuleg tengsl og samskipti milli foreldra og forráðamanna og starfsmanna leikskólans eru afar mikilvæg í þessu tilliti, en í samræmi við nútímakröfur nýtir leikskólinn sér líka nútímataækni eins og kostur er til að gera foreldrum og forráðamönnum kleift að fylgjast með því sem börnin eru að gera í leikskólanum.

Aðlögun

Þátttökuaðlögun er það aðlögunarform sem notað er í Aðalþingi. Í tengslum við aðlögunardaga (þegar nokkru fjöldi er samtímis í aðlögun) eru haldnir tveir hádegisfundir með foreldrum þar sem annarsvegar er deilt út hagnýtum upplýsingum og hinsvegar farið í stefnu leikskólans. Á aðlögunartíma gefst einstakt tækifæri til að gera skólann og starfið þar sýnilegra foreldrum. Það er trú í Aðalþingi að foreldrar sem þekkja leikskólann, starfið þar og starfsfólk séu líklegri til að vera opnir fyrir annarskonar samstarfi við leikskólann. Telja má að ef þátttökuaðlögun tekst vel styrki það innbyrðis tengsl foreldra, tengsl foreldra við leikskólann og við börnin. Aðalþing var fyrsti leikskólinn sem innleiddi þátttökuaðlögun í leikskóla hér á landi, ætlunin er að beita þeirri aðferð áfram enda talin hafa tekist vel.

Foreldrafélag

Foreldrafélög eru mikilvæg fyrir starfssemi leikskóla. Hlutverk þeirra mótast af bæði hefðum og áhuga þeirra sem þar stýra. Það er hlutverk leikskólans að styðja við stofnun foreldrafélags á allan þann hátt sem hægt er. Í Aðalþingi er starfandi foreldrafélag.

Foreldraráð

Mikilvægi foreldraráða er töluvert og það tíundað í landslögum, foreldraráð Aðalþings var eitt það fyrsta sem mótaði sér starfsreglur og hafa verið birtar á heimasíðu leikskólans.

Foreldrasamtöl - dagálar

Markmið foreldrasamtala er tvöfalt; annars vegar að foreldrar veiti upplýsingar til leikskóla og hins vegar að leikskóli veiti upplýsingar til foreldra. Í Aðalþingi er valin sú leið að útbúa skýrslu á hverju þingi þar sem daglegar athafnir og leikir barna eru skráðir jafnóðum. Skýrslan gegnir jafnframt hlutverki viðveruskrár. Þegar barnið fer heim úr leikskólanum kvitta foreldrar í skrána og fá í leiðinni upplýsingar um hvernig dagurinn hefur verið. Er litið á dagálana sem ígildi daglegra foreldrasamtala. Tvisvar á ári er foreldrum boðin samtöl, stutt samtal að hausti og ítarlegt samtal að vori. Allir foreldrar geta óskað eftir sérstökum samtölum ef þeir telja sig þurfa þess.

Helgarpósturinn

Vikulega sendir hvert þing foreldrum rafrænt fréttabréf um það sem helst hefur verið á döfinni.

Foreldrafundur – opin hús

Vegna húsakosts er ekki stefnt að því að halda foreldrafundi reglulega nema sérstakt tilefni gefist til. Þess í stað eru aðrir miðlar/leiðir notaðar til hins ýtrasta til að eiga samskipti við foreldrahópinn. Opnum húsum og öðrum samkomum verður haldið áfram eins og áður.

Heimasíða

Hlutverk heimasíðu er að vera gagnvirkur miðill. Að vera gluggi inn í leikskólastarfið en samtímis leið foreldra til að koma upplýsingum og viðhorfum á framfæri. Á heimasíðu er komið á framfæri upplýsingum um það sem er á döfinni í leikskólastarfinu hverju sinni og kannanir gerðar.

Gildi starfsins á Aðalþingi fyrir samfélagið

Gildi starfsins í Aðalþingi snertir samfélagið á ýmsan hátt og hér verður gerð grein fyrir nokkrum meginþáttum.

Samskipti við umhverfið

Aðalþing hefur samskipti við ýmsar stofnanir sem snerta skólahaldið á ýmsa vegu, meðal þeirra má nefna: grunnskóla í hverfinu, aðra leikskóla s.s. vegna sameiginlegra verkefna, skólaskrifstofu Kópavogs, félagsþjónustu Kópavogs, Háskóla Íslands og Háskólann á Akureyri. Kennarasamband Íslands og hin ýmsu sérfélög því tengd.

Meðal stofnana og náttúrusvæða í nærsamfélagi leikskólans má nefna Vatnsendabýlið, Elliðavatn, Magnúsarlund og Guðmundarlund. En eitt markmið leikskólans er að Guðmundarlundur verði áfangastaður í vettvangsferðum barna sem og Elliðavatn.

Nokkuð hefur verið um að leikskólafólk erlendis frá hafi heimsótt Aðalþing og dvalið þar í lengri eða skemmri tíma t.d. frá; New York, Slóveníu, Spáni, Svíþjóð og Bretlandi. Einnig hafa leikskólakennarar frá Aðalþingi sótt aðra leikskóla heim t.d. í Stokkhólmi vor 2013 og 2015 einnig má nefna að fimm leikskólakennarar sóttu ráðstefnu í Winchester á Englandi í byrjun nóvember 2013. Stefnt er að því að eiga áfram í erlendum samskiptum við leikskólafólk.

Aðalþing er heimaskóli fyrir kennaranema í vettvangsnámi við Menntavísindasvið Háskóla Íslands.

Umhverfisstefna - sjálfbærni

Stefna leikskólans Aðalþings er að starfa í sátt og samlyndi við umhverfi sitt. Eitt meginmarkmiðið er að stuðla að sjálfbærni. Í Aðalþingi er sjálfbærni skilgreind vítt, stuðst er við skilgreiningar sem ýta undir virðingu fyrir umhverfinu í víðri merkingu. Þannig vinnur Aðalþing að hugmyndum um sjálfbærni bæði með því að vinna með viðhorf og með beinum aðgerðum.

Í Aðalþingi er lögð áhersla á að nýta alla afganga vel, hvort sem það er matur eða efniviður. Að starfsfólk og börn geri sér grein fyrir mikilvægi þess að fara vel með hluti og efnivið. Virðing sýnir sig í umgengni og notkun. Stefnt skal að því að vinna sérstaklega með viðhorf til sjálfbærni.

Umhverfi

Stefnt er að nýta nærumhverfi leikskólans sem best, t.d. að flétta því inn í daglegt leikskólanám, vettvangsferðir o.fl.

Efniviður

Fyrir utan keypt leikefni fyrir börnin, má nefna ýmsan efnivið sem til fellur innanhúss svo sem ílát og umbúðir, af ytri efnivið má nefna ýmsa iðnaðarafgangna sem m.a. foreldrar eru hvattir til að koma með. Stór hluti efniviðar til sköpunar er fenginn með þessum hætti.

Matur

Við innkaup skal hafa í huga að matur sé sem minnst unninn, að ekki séu í honum ónauðsynleg eða varhugaverð aukaefni. Stefnt skal að því að hlutfall matvæla, sérstaklega grænmetis, sé lífrænt. Afgangar eru flokkaðir í þriggja flokka kerfi; lífræna tunnu (brún), græna tunnu fyrir endurvinnanlegan úrgang og tunnu fyrir óendurvinnanlegan úrgang (grá). Matur sem ekki fer úr eldhúsi er nýttur eftir því sem hægt er. Allur matur er unninn frá grunni í eldhúsi, brauð bökuð, bollur gerðar úr hakki og svo framvegis. Til að þetta sé unnt verða að vera góð tæki í eldhúsinu. Stefnt er að því að þau tæki sem þarf til, séu ávallt fyrir hendi.

Þvottur – hreingerningar

Allar hreinlætisvörur skulu vera eins umhverfisvænar og mögulegt er. Grænir einnota handklæðaklútar eru á salernum barna. Eftir hverja máltíð fá yngri börnin bláa raka tauandlitsklúta til að þrifa sig.

Heimildir og ítarefni

- Adams, R. (2008). *Empowerment: Participation and social work* (4. útgáfa). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Alcock, S. (2000). *Pedagogical documentation: Beyond observations*. Victoria University of Wellington: Institute for Early Childhood Studies.
- Anna Magnea Hreinsdóttir og Sigurlína Davíðsdóttir. (2012). Lýðræðislegt samræðumat: innra mat á starfi fjögurra leikskóla. *Uppeldi og menntun*, 21(1), 53–72.
- Anna Magnea Hreinsdóttir. (2009). „Af því að við erum börn“: Lýðræðislegt umræðumat á menntun barna og þjónustu fjögurra íslenskra leikskóla. Doktorsritgerð: Háskóli Íslands, Menntavísindasvið.
- Arna H. Jónsdóttir. (2001). Starfsánægja og stjórnun í leikskóla. *Uppeldi og menntun*, 10, 45–59.
- Arnstein, S., R. (1969). A ladder of citizen participation. *JAIP*, 35(4), 216–224.
- Aspán, M. (2005). Att komma till sin rätt: Barns och vuxnas perspektiv på ett skolprojekt för ökat elevinflytande. Stokkhólmi: Stockholms Universitet.
- Baldur Kristjánsson. (2006). “The making of nordic childhoods”. Í Jóhanna Einarsdóttir og J. T. Wagner (ritstjórar), *Nordic childhoods and early education: Philosophy, research, policy, and practice in Denmark, Finland, Iceland, Norway, and Sweden* (bls.13–42). Greenwich: Information Age.
- Bandura, A. (1995). Exercise of personal and collective efficacy in changing societies. Í A. Bandura (ritstjóri), *Self-efficacy in changing societies* (bls. 1–45). New York: Cambridge University Press.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W. H. Freeman.
- Bandura, A., Barbaranelli, C., Caprara, G. V. og Pastorelli, C. (2001). Self-efficacy beliefs as shapers of children’s aspirations and career trajectories. *Child Development*, 72(1), 187–206.
- Barazzoni, R. (2000). *Brick by brick. The history of the “XXV Aprile”: People’s nursery school of Villa Cella*. Reggio Emilia: Reggio Children.
- Barsotti, A. (1997). *D – som Robin Hoods pilbåge*. Stokkhólmi: HLS Förlag.
- Baumeister, R. F., Campbell, J. D., Krueger, J. I. og Vohs, K. D. (2003). Does high self-esteem cause better performance, interpersonal success, happiness, or healthier lifestyles? *Psychological Science in the Public Interest*, 4(1), 1–44.
- Bergström, M. (1995). *Neuropedagogik: En skola för hela hjärnan*. Stokkhómi: Wahlström & Widstrand.
- Blaise, M. & Taylor, A. (2012). Using queer theory to rethink gender equity in early childhood education. *YC Young Children*, 67(1), 88-98.
- Browne, N. (2004). *Gender equity in the early years*. Maidenhead: Open University Press.

- Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. London: Routledge.
- Butler, J. (1993). *Bodies that matter: On the discursive limits of "sex"*. New York: Routledge.
- Butler, J. (2004). *Undoing gender*. London: Routledge.
- Corkett, J., Hatt, B. og Benevides, T. (2011). Student and teacher self-efficacy and the connection to reading and writing. *Canadian Journal of Education*, 34(1), 65–98.
- Dahlberg, G. (2000). Everything is a beginning and everything is dangerous: some reflections on the Reggio Emilia experience. In H. Penn (Ed.) *Early childhood services: Theory, policy and practice*. Buckingham: Open University Press.
- Dahlberg, G., Moss, P. og Pence, A. (1999). *Beyond quality in early childhood education and care: Postmodern perspectives*. London: Falmer.
- Dahlberg, G., Moss, P. og Pence, A. (2007). *Beyond quality in early childhood education and care: Postmodern perspectives* (2. útgáfa). London: Falmer Press.
- Dewey, J. (1966 [1916]). *Democracy and education: An introduction to the philosophy of education*. New York: Free Press.
- Dewey, J. (1998 [1939]). *Creative democracy – The task before us*. Í L.A. Hickman og T.M. Alexander (ritstjórar), *The essential Dewey*, 1. bindi (bls. 340–343). Bloomington: Indiana University Press.
- Edwards, C. P., Gandini, L. og Forman, G. E. (1998). *The hundred languages of children: The Reggio Emilia approach – advanced reflections* (2. útgáfa). Greenwich: Ablex.
- Eidevald, C. (2009). *Det finns inga tjejbestämmare: Att förstå kön som position i förskolans vardagsrutiner och lek*. Unpublished PhD thesis. Jönköping: School of Education and Communication Jönköping University Dissertation No 4.
- Ekholm, B. & Hedin, A. (1993). *Det sitter i väggarna!: Daghemsklimat – barns och vuxnas utveckling*. Lund: Studentlitteratur.
- Ekholm, M. og Lindvall, K. (1991). *Eleverna och demokratin i skolan: Enkätbelysning och en värderande diskussion*. Karlstad: Högskolan i Karlstad.
- Ekström, K. (2006). *Förskolans pedagogiska praktik – Ett verksamhetsperspektiv*. Umeå: Umeå Universitet.
- Emilson, A. (2007). Young children's influence in preschool. *International Journal of Early Childhood*, 39(1), 11–38.
- Emilson, A. (2008). *Det önskvärda barnet: Fostran uttryckt i vardagliga kommunikationshandlingar mellan lärare och barn i förskolan*. Gautaborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Emilson, A. og Folkesson, A. M. (2006). Children's participation and teacher control. *Early Child Development and Care*, 176(3/4), 219–239.

Fennefoss, A. T. og Jansen, K. (2012). Dynamikk og vilkår. Et spenningsfelt mellom det planlagte og barns medvirkning i barnehagens læringsaktiviteter. Í B. Bae (ritstjóri), Medvirkning i barnehagen: Potensialer i det uforutsette (bls. 123–146). Bergen: Fagbokforlaget.

Flammer, A. (1995). Developmental analysis of control beliefs. Í A. Bandura (ritstjóri), Self-efficacy in changing societies (bls. 69–113). New York: Cambridge University Press.

Freire, P. (1998). Teachers as cultural workers: Letters to those who dare teach. Colorado: Westview Press.

Freire, P. (2005). Education for critical consciousness. New York: Continuum International Publishing Group.

Gergen, K. J. (1991). The saturated self: Dilemmas of identity in contemporary life. New York: Basic Books.

Gestur Guðmundsson. (2008). Félagsfræði menntunar: Kenningar, hugtök, rannsóknir og sögulegt samhengi. [Reykjavík]: Skrudda.

Ginsburg, H. og Oppen, S. (1969). Piaget's theory of intellectual development: An introduction. London: Prentice-Hall.

Giudici, C., Rinaldi C., og Krechevsky, M. (ritstjórar). (2001). Making learning visible: Children as individual and group learners (bls. 136–142). Reggio Emilia: Reggio Children.

Guðrún Alda Harðardóttir. (2007). Kyngervi í leikskóla. Í Hermann Óskarsson (ritstjóri.), Afmælisrit Háskólans á Akureyri 2007. Akureyri: University of Akureyri.

Guðrún Alda Harðardóttir og Baldur Kristjánsson. (2012). Viðhorf tveggja leikskólakennara og aðferðir við valdeflingu leikskólabarna. Tímarit um menntarannsóknir, 9(1) 112–131.

Guðrún Alda Harðardóttir og Kristján Kristjánsson. (2012). Trú leikskólabarna á eigin getu: Nokkur tilbrigði við aðferðafræðileg stef úr kenningu Bandura. Uppeldi og Menntun. 21(2), 113–138.

Guðrún Árnadóttir. (2003). Þróun mælitækja: Stöðlun, réttmæti og áreiðanleiki. Í Sigríður Halldórsdóttir og Kristján Kristjánsson (ritstjórar), Handbók í aðferðafræði og rannsóknum í heilbrigðisvísindum (bls. 411–444). Akureyri: Háskólinn á Akureyri.

Gunnar E. Finnbogason. (2010). Hlustum við á raddir barna? Í Salvör Nordal, Sigrún Júlíusdóttir og Vilhjálmur Árnason (ritstjórar), Velferð barna, gildismat og ábyrgð samfélagsins (bls. 103–113). Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Hanna Björg Sigurjónsdóttir. (2006). Valdefling: Glíma við margrætt hugtak. Í Rannveig Traustadóttir (ritstjóri), Fötlun: Hugmyndir og aðferðir á nýju fræðasviði (bls. 66–80). Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Hart, R. A. (1992). Children's participation: From tokenism to citizenship. Florence: UNICEF International Child Development Centre.

- Hart, R. A. (1997). Children's participation: The theory and practice of involving young citizens in community development and environmental care. London: UNICEF Earthscan.
- Hart, R. A. (2008). Stepping back from “the ladder”: Reflections on a model of participatory work with children. Í A. Reid, B. B. Jensen, J. Nikel og V. Simovska (ritstjórar), Participation and learning: Perspectives on education and the environment, health and sustainability, (bls. 19–32). New York: Springer.
- Haybron, D. M. (2008). The pursuit of unhappiness: The elusive psychology of well-being. Oxford: Oxford University Press.
- Heider, F. (1958). The psychology of interpersonal relations. Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- Heider, F. (1988). Fritz Heider notebooks. Í Benesh-Weiner, M. (ritstjóri), 5. Attributional and interpersonal evaluation. (bls. 15–85). München: Psychologie Verlags Union.
- Heldal Stray, J. (2011). Demokrati på timeplanen. Bergen: Fagbokforlaget.
- Horáková-Hoskocová, S. (2006). Self-efficacy in preschool children. *Studia psychologica*, 48(2), 175–182.
- Hoyuelos, A. (2013). The ethics in Loris Malaguzzi’s philosophy and pedagogical work. Reykjavík: Ísalda.
- Hoyuelos, A. (í prentun). The ethics in Loris Malaguzzi’s philosophy and pedagogical work. Reykjavík: Ísalda.
- Hoyuelos, A. (í prentun). The ethics in Loris Malaguzzi’s philosophy and pedagogical work (Roberto Pisano þýddi). Reykjavík: Ísalda. (Upphaflega gefið út 2004).
- Hrönn Pálmadóttir og Þórdís Þórðardóttir. (2007). Það sem áður var bannað er nú leikur: Breytingar á uppeldissýn í leikskóla. *Tímarit um menntarannsóknir*, 4, 119–135.
- Inga María Ingvarsdóttir. (2009). Hvernig gerast hlutirnir á akrinum: Leikskólakennarar ígrunda og rýna í eigið starf. Óbirt meistaritgerð: Háskóli Íslands, Menntavísindasvið.
- Jóhanna Einarsdóttir. (2001). Starfsaðferðir og sannfæring leikskólakennara. *Uppeldi og menntun*, 10(1), 149–166.
- Jóhanna Einarsdóttir. (2007). Lítil börn með skólatöskur: Tengsl leikskóla og grunnskóla. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Rannsóknarstofa í menntunarfræðum ungra barna.
- Jóhanna Einarsdóttir. (2008). Þátttaka barna. Í Jóhanna Einarsdóttir og Bryndís Garðarsdóttir (ritstjórar), Sjóarmið barna og lýðræði í leikskólastarfi (bls. 115–130). Reykjavík: Háskólaútgáfan og RannUng.
- Jóhanna Einarsdóttir. (2008). Viðhorf til barna og áhrif á leikskólastarf. Í Jóhanna Einarsdóttir og Bryndís Garðarsdóttir (ritstjórar), Sjóarmið barna og lýðræði í leikskólastarfi (bls. 17–29). Reykjavík: Háskólaútgáfan og Rannsóknarstofa í menntunarfræðum ungra barna.

- Jóhanna Einarasdóttir. (2011). Við hugsum kannski meira um námið sem leikurinn felur í sér: Starfendaránnsókn um tengsl leiks og læsis í leikskóla. Netla – Vef tímarit um uppeldi og menntun. Sótt 21. janúar 2012 af <http://netla.khi.is/greinar/2011/ryn/007.pdf>.
- Jones, E. og Nimmo, J. (1994). Emergent curriculum. Washington DC: NAEYC.
- Jónína Lárusdóttir. (2006). Skilgreining leikskólakennara á árangursríku leikskólastarfi. Óbirt meistara ritgerð: Kennaraháskóli Íslands.
- Katrín Friðriksdóttir og Sigrún Aðalbjarnardóttir. (2002). „Ég ákvað að verða kennari þegar ég varð sjö ára“ - Lífssaga kennara og uppeldissýn. Uppeldi og menntun. 11, 121–145.
- Kocher, L. M. (2008). The disposition to document: the lived experience of teachers who practice pedagogical documentation - a case of study. Doktorsritgerð: The University of Southern Queensland. Sótt 23. apríl 2012 af http://eprints.usq.edu.au/6223/2/Kocher_2008_whole.pdf.
- Komlodi, C. (2007). Perceived self-efficacy of preschool teachers in early reading instruction. Doktorsritgerð: Northern Arizona University.
- Kristín Dýrfjörð. (1997). Spegill spegill herm þú mér...: Könnun á viðhorfum leikskólakennara til uppeldisstarfs í leikskólum. Reykjavík: Höfundur.
- Kristín Dýrfjörð. (2006). Lýðræði í leikskólum – um viðhorf leikskólakennara. Netla – Vef tímarit um uppeldi og menntun. Sótt 10. janúar 2010 af <http://netla.khi.is/greinar/2006/009/index.htm>.
- Kristín Hildur Ólafsdóttir. (2005). Bleikir gíraffar í Sæborg: Þróunarverkefni í leikskólanum Sæborg 1999–2004. Reykjavík: Rannsóknarstofnun Kennaraháskóla Íslands.
- Kristján Kristjánsson. (1996). Social freedom: the responsibility view. Cambridge: Cambridge University Press
- Kristján Kristjánsson. (2010). The self and its emotions. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kristján Kristjánsson. (í prentun). Selfhood, morality and the Five-Factor Model of personality. Theory & Psychology. Sótt 1. október 2012 af <http://tap.sagepub.com/content/early/2012/04/10/0959354311431193.full.pdf+html>.
- Kärby, G. (1993). Kvalitet i pedagogisk arbejde med børn. Kaupmannahöfn: Børn og unge.
- Leikskóla nefnd Kópavogs. (2015, 28. maí). Fundargerð fundar nr. 58. Sótt 15. ágúst 2015 af <http://www.kopavogur.is/stjornsyslan/fundargerdir/DisplayMeeting.aspx?id=1505015F>
- Lenz Taguchi, H. (1997). Varför pedagogisk dokumentation? Om barnsyn, kunskapssyn och ett förändrat förhållningsätt till förskolans arbete. Stokkhólm: HLS Förlag.
- Lenz Taguchi, H. (2000). Emancipation och motstånd: Dokumentation och kooperativa läroprocesser i förskolan. Stokkhólm: HLS Förlag.

Lenz Taguchi, H. (2010). Going beyond the theory/practice divide in early childhood education: Introducing an intra-active pedagogy. London: Routledge.

Lög um leikskóla nr. 90/2008.

Lög um Samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins nr. 19/2013. Sótt af <http://www.althingi.is/lagas/nuna/2013019.html>

Malaguzzi, L. (1998). Barnets – pedagogernas – föräldrarnas rättigheter (A. Barsotti, þýddi). Modern barndom, 5, 14–15.

Mannréttindayfirlýsing Sameinuðu þjóðanna. (2008). Reykjavík: Mannréttindaskrifstofa Íslands: Utanríkisráðuneytið. Sótt 16. mars 2010 af <http://www.utanrikisraduneyti.is/utanrikismal/IslandSth/nr/2403>.

McLaughlin, H., Brown, D. og Young, A. (2004). Consultation, community and empowerment: Lessons from the deaf community. Journal of Social Work, 4(2), 153–165.

Mennta- og menningarmálaráðuneytið. (2011). Aðalnámskrá leikskóla. Reykjavík: Höfundur.

Moestrup, J. og Eskesen, K. (2004). Samtaler med Loris Malaguzzi. Odense: Det Danske Reggio Emilia Netværk.

Mok, E., Martinson, I. og Wong, T. (2004). Individual empowerment among Chinese cancer patients in Hong Kong. Western Journal of Nursing Research, 26(1), 59–75.

Moritz, S.E., Feltz, D. L. Fahrbach, K. R. og Mack, D. E. (2000). The relation of self-efficacy measures to sport performance: A meta-analytic review. Research Quarterly for Exercise and Sport, 71(3), 280–294.

Moss, P. (2013). The relationship between early childhood and compulsory education. A properly political question. Í P. Moss (ritstjóri), Early childhood and compulsory education. Reconceptualising the relationship (bls. 2–50). London: Routledge.

Nichols, J. D. og Zhang, G. (2011). Classroom environments and student empowerment: An analysis of elementary and secondary teacher beliefs. Learning Environments Research, 14(3), 229–239.

Oettingen, G. (1995). Cross-cultural perspectives on self-efficacy. Í A. Bandura (ritstjóri), Self-efficacy in changing societies (bls. 149–176). New York: Cambridge University Press.

Ólafur Páll Jónsson og Þóra Björg Sigurðardóttir. (2012). Ritroð um grunnþætti menntunar. Lýðræði og mannréttindi. [Án staðar]: Mennta- og menningarmálaráðuneytið og Námsgagnastofnun.

Ólafur Páll Jónsson. (2010). Hugsun, reynsla og lýðræði. Í Jóhanna Einarsdóttir og Ólafur Páll Jónsson (ritstjórar), John Dewey í hugsun og verki: Menntun, reynsla og lýðræði (bls. 13–41). Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Pramling, I. og Sheridan, S. (2003). Delaktighet som värdering och pedagogik. Pedagogisk Forskning i Sverige, 8(1–2), 70–84.

Ratna, J. og Rifkin, S. (2007). Equity, empowerment and choice: From theory to practice in public health. *Journal of Health Psychology*, 12(3) 517–530.

Rinaldi, C. (2006). In dialogue with Reggio Emilia: Listening, researching and learning. London: Routledge.

Rohrer, J., Wilshusen, L., Adamson, S. og Merry, S. (2008). Patient-centredness, self-rated health and patient empowerment: Should providers spend more time communicating with their patients? *Journal of Evaluation in Clinical Practice*, 14(4), 548–551.

Samningur Sameinuðu þjóðanna um réttindi barna. (1989). Sótt 2. ágúst 2011 af <http://www.althingi.is/lagas/139a/1992018.2c5.html>

Selberg, G. (1999). Elevinflytande i lärandet: En studie i vad som händer när elever har inflytande i sitt eget lärande och när elever har olika erfarenheter av sådant inflytande. Luleå: Universitetstryckeriet.

Sheridan, S. (2001). Pedagogical quality in preschool: An issue of perspectives. Gautaborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.

Sheridan, S. og Pramling Samuelsson, I. (2001). Children's conceptions of participation and influence in preschool: A perspective on pedagogical quality. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 2(2), 169–194.

Sigríður Halldórsdóttir. (2003). Eflandi og niðurbjótandi samskiptahættir og samfélög. *Tímarit íslenskra hjúkrunarfræðinga*, 79(4), 6–12.

Sigríður Síta Pétursdóttir. (2008). Umhyggja í leikskóla: Viðhorf og starf leikskólakennara. Óbirt meistara-ritgerð: Kennaraháskóli Íslands.

Sigrún Aðalbjarnardóttir. (2007). Virðing og umhyggja: Ákall 21. aldar. Reykjavík: Heimskringla, háskólaforlag Máls og menningar.

Smidt, S. (2013). *Introducing Malaguzzi: Exploring the life and work of Reggio Emilia's founding father*. London: Routledge.

Starrin, B. (2007). Empowerment som förhållningssätt – kan vi lära oss något av Pippi Långstrump? Í O.P. Asheim og B. Starrin (ritstjórar), *Empowerment i teori och praktik* (bls. 62–76). Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Sylva, B. K., Melhuish, E., Sammons, P., Siraj-blatchford, I., og Taggart, B. (2004). *The Effective Provision of Pre-School Education (EPPE) Project: Findings from Pre- school to end of Key Stage1*. Sótt 25. maí 2010 af <http://www.dotwaidecentre.org.au/pdf/EPPE.pdf>.

Tengqvist, A. (2007). Att begränsa eller skapa möjligheter. Om centrala förhållningssätt i empowermentarbete. Í O.P. Asheim og B. Starrin (ritstjórar), *Empowerment i teori och praktik* (bls. 76–89). Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Tschannen-Moran, M. og Johnson, D. (2011). Exploring literacy teachers' self-efficacy beliefs: Potential sources at play. *Teaching and Teacher Education*, 27(4), 751–761.

- Usher, E. L. og Pajares, F. (2008a). Self-efficacy for self-regulated learning: A validation study. *Educational and Psychological Measurement*, 68(3), 443–463.
- Usher, E. L. og Pajares, F. (2008b). Sources of self-efficacy in school: Critical review of the literature and future directions. *Review of Educational Research*, 78(4), 751–796.
- Ware, H. og Kitsantas, A. (2007). Teacher and collective efficacy beliefs as predictors of professional commitment. *Journal of Educational Research*, 100(5), 303–310.
- Wehner-Godée, C. (2000). Att fånga lärandet: Pedagogisk dokumentation med hjälp av olika medier. Stokkhólmi: Liber.
- Weis, D., Schank, M. og Matheus, R. (2006). The process of empowerment: A parish nurse perspective. *Journal of Holistic Nursing*, 24(1) 17-24.
- Åberg, A. og Lenz Taguchi, H. (2005). Lyssnandets pedagogik: Etik och demokrati i pedagogiskt arbete. Stokkhólmi: Liber.
- Övrelid, B. (2007). Empowerment är svaret, men vad var frågan? Í O.P. Asheim og B. Starrin (ritstjórar), *Empowerment i teori och praktik* (bls. 48–61). Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Fylgiskjal nr. 1

Skóladagatal Aðalþings 2015-2015

Leikskólinn Aðalþing

Skóladagatal 2015 - 2016

Leikskólinn Aðalþing, jún 2015

AGUST	SEPTEMBER	OCTÓBER	NOVEMBER	DESEMBER	JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRIL	MAÍ	JÚN	JÚL
1 L	1 Þ	1 F	1 S	1 Þ	1 F	1 M	1 Þ	1 F	1 S	1 M	1 F
2 S	2 M	2 F	2 M	2 M	2 L	2 Þ	2 M	2 L	2 M	2 F	2 L
3 M	3 F	3 L	3 Þ	3 M	3 S	3 M	3 F	3 S	3 Þ	3 F	3 S
4 F	4 F	4 S	4 M	4 F	4 M	4 F	4 F	4 M	4 M	4 L	4 M
5 M	5 L	5 M	5 F	5 L	5 Þ	5 F	5 L	5 Þ	5 F	5 S	5 Þ
6 F	6 S	6 Þ	6 F	6 S	6 M	6 L	6 S	6 M	6 F	6 M	6 M
7 F	7 M	7 M	7 L	7 M	7 F	7 S	7 M	7 F	7 L	7 Þ	7 F
8 L	8 Þ	8 F	8 S	8 Þ	8 F	8 M	8 Þ	8 F	8 S	8 M	8 F
9 S	9 M	9 F	9 M	9 M	9 L	9 Þ	9 M	9 L	9 M	9 F	9 L
10 M	10 F	10 L	10 Þ	10 F	10 S	10 M	10 F	10 S	10 Þ	10 F	10 S
11 Þ	11 F	11 S	11 M	11 F	11 M	11 F	11 F	11 M	11 M	11 L	11 M
12 L	12 L	12 M	12 F	12 L	12 Þ	12 F	12 L	12 Þ	12 F	12 S	12 Þ
13 S	13 S	13 Þ	13 F	13 S	13 M	13 L	13 S	13 M	13 F	13 M	13 M
14 F	14 M	14 M	14 L	14 M	14 F	14 S	14 M	14 F	14 L	14 Þ	14 F
15 L	15 Þ	15 F	15 S	15 Þ	15 F	15 M	15 Þ	15 F	15 S	15 M	15 F
16 S	16 M	16 F	16 M	16 M	16 L	16 Þ	16 M	16 L	16 M	16 F	16 L
17 M	17 F	17 L	17 Þ	17 F	17 S	17 M	17 F	17 S	17 Þ	17 F	17 S
18 F	18 F	18 S	18 M	18 F	18 M	18 F	18 F	18 M	18 M	18 L	18 M
19 M	19 L	19 M	19 F	19 L	19 Þ	19 F	19 L	19 Þ	19 F	19 S	19 Þ
20 F	20 S	20 Þ	20 F	20 S	20 M	20 L	20 S	20 M	20 F	20 M	20 M
21 F	21 M	21 M	21 L	21 M	21 F	21 S	21 M	21 F	21 L	21 Þ	21 F
22 L	22 Þ	22 F	22 S	22 Þ	22 F	22 M	22 Þ	22 S	22 S	22 M	22 F
23 S	23 M	23 F	23 M	23 M	23 L	23 Þ	23 M	23 L	23 M	23 F	23 L
24 M	24 F	24 L	24 Þ	24 F	24 S	24 M	24 F	24 S	24 Þ	24 F	24 S
25 Þ	25 F	25 S	25 M	25 F	25 M	25 F	25 F	25 M	25 M	25 L	25 M
26 M	26 L	26 M	26 F	26 L	26 Þ	26 F	26 L	26 Þ	26 F	26 S	26 Þ
27 F	27 Þ	27 F	27 S	27 M	27 M	27 L	27 S	27 M	27 F	27 M	27 M
28 F	28 M	28 M	28 L	28 M	28 F	28 S	28 M	28 F	28 L	28 Þ	28 F
29 L	29 Þ	29 F	29 S	29 Þ	29 F	29 M	29 Þ	29 F	29 M	29 M	29 F
30 S	30 M	30 F	30 M	30 M	30 L	30 M	30 M	30 L	30 M	30 F	30 L
31 M		31 L		31 F	31 S		31 F	31 L	31 Þ	31 F	31 S